

**ОСВРТ НА АКЦИОНЕ ПЛАНОВЕ ПОСЛЕ ПРВОГ КРУГА СПОЉАШЊЕГ
ВРЕДНОВАЊА – РАЗМЕНА У МЕШОВИТИМ ГРУПАМА (концепти за усмено
реферисање извештача група)**

Учесници су имали задатак да у мешовитим групама (по један представник из сваке установе) усмено размене запажања о квалитету акционих планова након спољашњег вредновања, у односу на добијени задатак. Требало је да направе кратак осврт на то шта је унапређено, којим активностима, односно на који начин, али и да запазе шта још увек није унапређено и на чему још увек раде.

Циљ ове активности био је и да подстакнемо школе на размену добрих примера из праксе (као у пројекту „Share“).

Напомена: Просветни саветници нису мењали продукте (запажања) групе, ни у погледу додавања садржаја, ни у погледу лектуре, осим у синтаagmaма „педагошка свеска“ и „ученици са посебним потребама“ које су заменили изразима педагошка документација, односно ученици за сметњама у развоју, ученици са изузетним способностима (будући да је сваки ученик – ученик са својим посебним образовним и васпитним потребама).

Шта је унапређено? Како? Где се то види (докази)?

ОБЛАСТ	ШКОЛСКИ ПРОГРАМ, ГОДИШЊИ И РАЗВОЈНИ ПЛАН
Програм стручне праксе / практична настава	<ul style="list-style-type: none"> • Школски програм и годишњи план рада садрже план стручне праксе и план сарадње са социјалном средином у оквиру којег се види сарадња у реализацији блок- и практичне наставе; • Унапређено је вођење дневника практичне наставе; • Усклађивање распореда практичне наставе у складу са потребама ученика; • Формирање и проширење базе података предузећа и установа у којима се обавља практична настава; • Израда документа о процени ризика, безбедности и заштитит ученика на практичној настави; • Годишњи план рада садржи и план рада наставника практичне наставе, инструктора, координатора; • Годишњи план рада операционализује начин и место извођења практичне наставе, а садржи и план посета, сарадњу са институцијама и другим школама, начин распоређивања ученика на практичној настави, критеријуме вредновања практичне наставе, критеријуме стипендирања ученика; • Извештаји о испитивању и реализацији практичне наставе, о задовољству квалитетом практичне наставе и сл.

Програмирање ваннаставних активности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Због специфичности школе – превоз; 2. Рад наставника у више школа (материјално-људски ресурси, боља организација); 3. Укључивање ученика у одабир ваннаставних активности и одлучивање; 4. Израда плана ваннаставних активности и имплементирање у ГПР.
Програмирање и реализација додатне наставе	<ul style="list-style-type: none"> • Унапређено: усвојен је школски програм (нови / анекс) који има програм додатне наставе / годишњи план садржи план додатне наставе; • Организација додатне наставе: на основу резултата инцијалног процењивања и праћења у току године, а пре свега интересовања и склоности ученика. <p>Ко прати и како?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предметни наставници, одељењски старешина, стручно веће, одељењска већа, стручни сарадници, директори, тим за самовредновање, педагошки колегијум; • Педагошка документација, припрема, извештај о реализацији додатне наставе (са анализом остварених циљева додатне наставе), наставни материјал, извештај са такмичења, резултати конкурса, извештај тимова за самовредновање, евалуациони листови за ученике; • Сарадња: Регионални центар за таленте, културне, спортске, друштвене установе.
Провера остварености Прописаних Образовних стандарда или циљева учења	<p>Шта је унапређено?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Уведени образовни циљеви у ГПР наставника и дневне припреме наставника; • Прецизно навођење у глобалним плановима наставника начина провере остварености ОС или циљева учења; • Дефинисан је прецизан план писмених и контролних вежби; • Израда иницијалних тестова; • Наставник води евиденцију о напредовању ученика на законом предвиђен начин; • Различите технике оцењивања; • План за ИОП; стручно усавршавање; • Упознавање на стручним већима са критеријумима оцењивања; • Упознавање родитеља на родитељским састанцима са критеријумима оцењивања; • Анализа успеха ученика на ЗИ. <p>Како се прати? Да ли се дефинишу мере/активности за унапређење, одговорна лица и динамика?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинишу се мере, одговорна лица и динамика;

	<ul style="list-style-type: none"> • Интерни надзор (наставник, стручни сарадник, директор), чек-листе... <p>Да ли су ученици и на који начин укључени у процену остварености?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Евалуациони листићи за ученике, нпр. мета метод, анкете и сл.
ОБЛАСТ	НАСТАВА И УЧЕЊЕ
Коришћење иницијалног процењивања за програмирање наставе и постављање индивидуалних циљева учења	<ul style="list-style-type: none"> • Ради се после првог круга екстерног вредновања (Министарство за одређене разреде и предмете, извршена анализа и послат извештај); • Радило се за исте предмете и необухваћене разреде – тестови урађени у оквиру стручних већа (тимски рад, размена искустава, усаглашеност критеријума) – заједнички тест; • Анализом тестова наставници у оквиру већа планирају свој рад; • На основу тога, остварује се индивидуализација наставе – постављање циљева за сваког ученика; • Анализу користимо за друге предмете • Директор, помоћник директора, стручни сарадници, тим за самовредновање; • Сам наставник кроз постигнућа ученика.
Праћење напредовања и оцељивање у функцији даљег напредовања	<p>Шта је унапређено?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Семинар о оцељивању; • Доступност сваком наставнику Правилника о оцењивању; • Прилагођавање плана допунске/додатне наставе сваком ученику, индивидуализација (посебан материјал за сваког ученика када је то потребно, задаци различитог нивоа); • Већи број наставника користи педагошке свеске, тј. педагошку документацију, и дају информацију о њиховом напредовању; • Ученици су упознати са сврхом самопроцењивања; • Ученици по критеријумима процењују своја постигнућа и постигнућа других ученика; • Упознавање ученика са исходима. <p>На који начин установа прати развој формативног вредновања?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Евиденција са посета часовима педагога и директора; • Записници са стручних већа; • Евиденција праћења ученика (педагошка свеска); • Анализа рада и евидентирање;

	<ul style="list-style-type: none"> • Припреме за час; • Анализа задовољства оценом; • Евиденција праћења и упоређивање оцена ученика и наставника...
Наставник користи различите технике учења	<ul style="list-style-type: none"> • Повећан је број/разноврсност техника учења на часу: <ul style="list-style-type: none"> - коришћење ИКТ-а; - мемо-технике (метода кључних речи, мапе ума, ERR-метода, структура, вођено читање...); - стратегије за учење (гроздови, мождана олуја, чинквина, пирамиде приче, римовање...); • Праћење кроз наставничке белешке, саморефлексија; • Ученици процењују рад групе и свој напредак кроз скале процене; • Допунска настава – индивидуализован рад (ученик – техника).
Вредновање дневника практичне наставе и писмених провера	<ul style="list-style-type: none"> • Планови обезбеђују хоризонталну корелацију; • Наставници различитих предмета формирају заједнички тест, утврђени су начини задавања и норме оцењивања) – вертикална / међупредметна; • Педагошки колегијум је усвојио утврђене и уједначене критеријуме на нивоу стручних већа (август); • Ученици познају критеријуме оцењивања (ученик прави евалуацију свог рада, поставља уз помоћ наставника циљеве учење и начин њиховог остваривања, индикатор: сајт школе, информације наставника на почетку школске године, оцењивање јавно са повратном информацијом о напредовању, упутства за даље учење на основу педагошке свеске, бележака, напомена, начин оцењивања прилагођен специфичностима ученика (дислексија – усмено одговарање); • Посета часова (праћење колега једнаких по позицији), инд. писана запажања, образац за посматрање часа, дискусије на састанцима стучних сарадника (индивидуалне белешке и запажања о посетама часа)...
Разноврсни поступци мотивисања ученика	<p>Шта је унапређено?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наставник подстиче радозналост ученика; • Наставник подстиче креативност и индивидуалност; • Наставник истиче јаке стране ученика; • Наставник омогућује ученику да учествује у одлукама на часу; • Наставник похваљује ученике за резултате и труд; • Наставник користи савремена ИКТ средства; • Наставник примењује технике и стратегије мотивације

	<p>ученика;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наставник награђује ученике за постигнуте успехе и за ваннаставне активности; • Израда пројектата; • Наставник прилагођава наставне садржаје за ученике са сметњама у развоју; • Ученици предавачи (ученици из једног одељења предају у другим одељењима – вршњачка едукација). <p>Како се бележе и прате поступци мотивисања?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Портфолио ученика; • Педагошка свеска (документација); • Наставна припрема; • Педагошке (стручне) службе; • Дневник (оцене); • Ученичке свеске; • Родитељи. <p>Ко и како процењује ефикасност поступака мотивисања?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самопроцена наставника; • Стручна већа; • Одељењска већа; • Педагошки колегијум; • Родитељи; • Стручна служба; • Директор.
ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА
<p>Постигнућа ученика на завршном испиту (комбиновани тест)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Сви наставници врше иницијално тестирање; • Анализа резултата на нивоу предметних / стручних већа; • Упознавање ученика са резултатима (давање писменог извештаја); • Коришћење резултата приликом планирања и припремања наставе (различити наставни материјали, хомогене групе, вршњачко учење, избор ученика за додатну и допунску наставу); • Анализа резултата завшног испита: <ul style="list-style-type: none"> -већи број часова припремне наставе, -индивидуализација рада, -повећање броја часова за обраду броја тема, -повећати број провера, -увођење иновација у раду, -организовање допунске. • Програм припреме (број часова по областима, време

	реализације,..., области...).
ОБЛАСТ	ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повећана је брига за ученике: индивидуални разговори са родитељима; повећана емпатија међу ученицима; укљученост ученика у хуманитарни рад; прављење досијеа за сваког ученика којем је потребна подршка; усклађен програм професионалне оријентације са потребама ученика и укључивање родитеља; промењене методе и дидактичка средства за ученике са сметњама у развоју (индивидуализована настава); семинари; 2. Партнери: <ul style="list-style-type: none"> - Центар за социјални рад - Коло српских сестара - Здравствени центар - Манастир Ковиље - Црвени крст - МУП - Интерресорна комисија - Канцеларија за младе - ГМ Оптимисти 3. У школи постоји (у ГПР-у) план сарадње са Центром за социјални рад, Црвеним крстом, локалном заједницом, тим за подршку ученицима (ИОП) 4. Тимови, стручни сарадник, директор
Подршка ученицима из осетљивих група	<ul style="list-style-type: none"> • Националне мањине (Роми); • Деца из социјално нестимулативних средина; • Деца вишечланих породица; • Деца разведених родитеља, непотпуне породице; • Деца са посебним потрема (сметњама у развоју); <p>Мере подршке и партнери:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тим за пружање подршке ученицима у прилагођавању школском животу; • Програм и план подршке: <ul style="list-style-type: none"> -интерресорна комисија -Коло српских сестара - Црвени крст -Центар за социјални рад -МПНТР (бесплатни уџбеници) • Месец хуманости; • Одељењска већа (месечна анализа); • Стручна служба – разредне старешине (помоћ ученицима у учењу); • Вршњачка едукација (бољи ученици помажу слабијима);

	<ul style="list-style-type: none"> • Укључивање ученика у манифестације које школа организује.
ОБЛАСТ	ЕТОС
Јасно изражавање негативног става према насиљу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шта је унапређено? <ul style="list-style-type: none"> • Донети су програми заштите од ДНЗЗ и саставни су део ШП; • Унапређен рад тима (окачен списак чланова и смена); • Донета одељењска правила понашања. 2. На који начин установа изражава негативан став? <ul style="list-style-type: none"> • У холу школе истакнути су нивои насиља и процедуре реаговања у складу са нивоима; • Ученици, на ОЗ, упознати са нивоима насиља; • Родитељи су упознати са нивоима, процедурама (кроз штампан материјал, трибине, предавања). 3. Како се то види? <ul style="list-style-type: none"> • Записници Тима за заштиту од ДННЗ; • Записници са ОВ на крају школске године; 4. Како се то прати? <ul style="list-style-type: none"> • Кроз извештаје тима, који је саставни део извештаја о раду школе. 5. На који начин су ученици и други актери школског живота укључени у ове активности? <ul style="list-style-type: none"> • Доношење одељењских правила понашања; • Радионице са ученицима; • Предлагање мера из правилника о друштвено-корисном раду; • Сајтови; • Обележавање значајног дана.
ОБЛАСТ	ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА И РУКОВОЂЕЊЕ
Сарадња руководећих, стручних и саветодавних тела	<p>Шта је унапређено?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Формиран и унапређен рад педагошког колегијума; • Оформљени тимови за обезбеђивање квалитета рада установе, другим тимовима, већа, унапређен рад тимова. <p>Постоји ли схема свих облика и видова сарадње?</p> <ul style="list-style-type: none"> • У ГП постоји структура (време, место, начин, носиоци активности) за све облике и видове сарадње; • Извештаји према структури. <p>Ко прати и процењује ефикасност сарадње?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Школски одбор, савет родитеља, директор,

	<p>педагошки колегијум, актив за развојно планирање, тим за обезбеђивање квалитета рада установе.</p>
<p>Примена новостечених знања из области у којима су се наставници усавршавали</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Шта је унапређено? <ul style="list-style-type: none"> ○ Дидактичко-методичка организација часа; ○ Сазнајна активност ученика; ○ Степен усвојености знања; ○ Појачана мотивисаност ученика; ○ Примена видео-лекција и техника програмирања у настави (семинари); ○ Документовање: припрема за час и прилози, евалуациони лист, радни или наставни лист са провером степена усвојености знања, извештај наставника о часу (чек-листа); • Ко и како прати и процењује ефикасност? <ul style="list-style-type: none"> ○ Ученици кроз евалуациони лист; ○ Наставник (кроз радни или наставни лист, извештај); ○ Наставници, стручни сарадници, директори кроз увид у активност на часу и неопходну документацију; ○ Просветни саветници...